

JH

JOUW HAARLEM

OOG VOOR ELKAAR

verkiezingsprogramma
gemeenteraadsverkiezingen 2026

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
1. BOUWEN	4
2. ZORGZAAM	6
3. VERTROUWEN	8
4. LEEFBAAR	10
5. VITAAL	12
6. DYNAMISCH	14
NAWOORD	16

OOG VOOR ELKAAR

VOORWOORD

Haarlem is van ons allemaal.
Van de mensen die hier zijn geboren, van wie hier later is komen wonen.
Van jong en oud.
Van doeners en dromers.

Maar een stad is meer dan stenen en straten.
Een stad is hoe we met elkaar omgaan.
Of we ons gezien voelen.
Of we een plek hebben om te wonen.
Of we kunnen rekenen op hulp als het tegenzit.

Te veel Haarlemmers ervaren dat die zekerheden onder druk staan.
Dat wonen onbetaalbaar wordt.
Dat rondkomen steeds lastiger is.
Dat meedenken niet altijd leidt tot meebeslissen.

Dat hoeft niet zo te blijven.

Jouw Haarlem wil bouwen aan een stad waarin mensen zich thuis voelen en perspectief hebben.
Waar verschillen mogen bestaan, maar ongelijkheid actief wordt bestreden.

Waar de gemeente naast inwoners staat, niet tegenover hen.

Dit verkiezingsprogramma is geschreven vanuit die overtuiging. Als richting.

En als uitnodiging om samen te werken aan een sociaal, leefbaar en toekomstbestendig Haarlem.
Het is tenslotte ook **Jouw Haarlem**.

1. BOUWEN

Een stad waar je je thuis hebt

Wonen is een grondrecht

Een dak boven je hoofd is een van de belangrijkste dingen voor een mens. Het is de basis voor zekerheid, gezondheid en een normaal leven. Zonder een thuis ontstaan problemen op alle andere gebieden: werk, onderwijs, zorg en welzijn. Wonen is niet voor niets een grondrecht.

De wooncrisis in Haarlem

Toch staat dat recht in Haarlem al jaren onder druk. De woningnood is geen tijdelijk probleem meer, maar een dagelijkse realiteit voor veel Haarlemmers. De wachttijd voor een sociale huurwoning is gemiddeld acht jaar en loopt voor sommigen op tot vijftien jaar of langer. Jongeren blijven noodgedwongen thuis wonen. Starters maken geen kans op de koopmarkt. Gezinnen zitten vast in te kleine woningen.

Tegelijk wordt wonen steeds duurder. Huren van €1.500 per maand zijn geen uitzondering meer, met als dieptepunt €2000 per maand voor een kamer van 13m² aan de Engelandlaan. Een koopwoning kost gemiddeld meer dan €600.000.

Daardoor kunnen ook mensen met een modaal inkomen zoals leraren, zorgmedewerkers en politieagenten nauwelijks nog in Haarlem wonen. Dat raakt niet alleen hén, maar de hele stad.

Het gevolg van politieke keuzes

De feiten zijn duidelijk. Het aantal sociale huurwoningen is de afgelopen jaren niet genoeg gegroeid. Het totaal aantal corporatiewoningen is de afgelopen 12 jaar zelfs afgenomen. De doorstroming zit vast. Wie eenmaal een huis heeft, durft vaak niet meer te verhuizen. Dit is geen toeval. Dit is het gevolg van beleidskeuzes. En dus vraagt het ook om nieuwe, soms onorthodoxe keuzes.

Publieke regie en durven bouwen

Jouw Haarlem vindt dat wonen geen marktproduct is, maar een publieke verantwoordelijkheid. De gemeente moet meer regie nemen: zorgen voor tempo, duidelijke prioriteiten en eerlijke verdeling. Dat betekent fors meer sociale woningbouw, slimmer omgaan met leegstand en durven kijken naar plekken waar bouwen verantwoord mogelijk is, ook aan de randen van de stad, vooral de oostrand.

We zien nu dat we tegen de grenzen aanlopen van wat we met verdichten bij kunnen bouwen. Leefbaarheid en bereikbaarheid komen in bestaande wijken in het geding.

Ook willen wij de huidige situatie officieel als woningnoodtoestand aanduiden. Dat geeft ruimte om sneller te handelen en om samen met woningcorporaties een echte

crisisaanpak te starten. Niet met losse projecten, maar met een samenhangend plan.

Daarbij staan we ook voor het huisvesten van statushouders. Ook zij hebben recht op een thuis. Het beeld dat zij de wooncrisis veroorzaken klopt niet. Slechts een klein deel van de sociale huurwoningen gaat naar statushouders. Het echte probleem is het tekort aan woningen. Dat lossen we niet op door groepen tegenover elkaar te zetten, maar door samen te bouwen.

Jouw Haarlem kiest voor een stad waar je kunt wonen, blijven en doorgroeien. Waar jongeren een start kunnen maken, gezinnen ruimte hebben en ouderen passend kunnen verhuizen.

Wonen is geen privilege voor bofkonten, maar moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Onze plannen voor bouwen en wonen in Haarlem

1. Meer woningbouw, met sociale huur op één

- Minimaal netto 1.500 nieuwe woningen per jaar, met sociale huur als duidelijke prioriteit (minimaal 50%).
- Gemeentelijke bouwgrond goedkoper beschikbaar stellen aan woningcorporaties, onder de voorwaarde van snelle realisatie van sociale huurwoningen.
- Stop op verkoop, liberalisatie en sloop van sociale huurwoningen zolang de woningnood voortduurt.
- Actief strategisch aankoopbeleid van grond en vastgoed door de gemeente ten behoeve van sociale woningbouw.
- Instellen van een woningbouwfonds van €20 miljoen (door het ombuigen van de Reserve Kapitaallasten) om betaalbare projecten te versnellen en publieke regie te versterken.

2. Bouwen waar het verantwoord is

- Onderzoek naar nieuwe woningbouwlocaties aan de randen van Haarlem, waaronder de Waarderpolder (uitbreiding Oostpoort), de Put van Peet, de Fuikvaart en het middendeel van de Poelpolder.
- Extra flexwoningen, met name bij de Oostpoort, voor jongeren, studenten en jonge gezinnen.
- Gezien de woningnood waar mogelijk hoogbouw toestaan, maar alleen passend bij de omgeving en altijd met maatwerk, aandacht voor groen, leefbaarheid en schaal.
- Strengere beoordeling van binnenstedelijke verdichting op leefkwaliteit, bereikbaarheid en voorzieningen.

3. Slim omgaan met leegstand

- Actief herbestemmen van leegstaande kantoren naar woningen, met gemeentelijke subsidie, gericht op sociale en betaalbare huur.
- Betere fietsparkeervoorzieningen bij woningen en winkels, zodat wonen boven winkels makkelijker wordt.
- Versnelling van de restauratie van de monumentale boerderij Noord-Akendam
- Actieve handhaving van de Leegstandsverordening en invoering van een leegstandsboete.
- Een herkenbaar en laagdrempelig "Meldpunt Leegstand", met extra capaciteit voor controle en handhaving.

4. Tijdelijke oplossingen voor jongeren en studenten

- Investeren in tijdelijke huisvesting zoals flexwoningen.
- Tijdelijk gebruik van leegstaande kantoren en maatschappelijk vastgoed voor jongeren- en studenten-huisvesting.

5. Passend wonen voor ouderen en betere doorstroming

- Afspraken over passende woningen voor ouderen in de eigen buurt, met name in ontwikkelzones.
- Huurbehoud voor ouderen die verhuizen naar een kleinere sociale huurwoning.
- Inzet van een doorstroommakelaar om verhuizingen actief te begeleiden.
- Voorrang op een koopwoning voor huishoudens die een sociale huurwoning in Haarlem achterlaten.

6. Aandacht voor bijzondere doelgroepen

- Inlopen van de achterstand in huisvesting van statushouders volgens de wettelijke taakstelling.
- Voorrang voor woningzoekenden met essentiële beroepen zoals zorg, onderwijs en veiligheid.
- Samenwonen makkelijker maken door afschaffing van de kostendelersnorm.
- Onorthodoxe oplossingen voor dak- en thuislozen, zoals flexwoningen, leegstaand vastgoed en regionale afspraken.

7. Bescherming van de woonomgeving

- Strengere handhaving bij woonoverlast en misstanden.
- Behoud van de zelfwoonplicht (met uitzondering voor woningen voor familieleden).
- Verhoging van de opkoopbescherming naar een WOZ-waarde van €637.000 om beleggers te weren.
- Geen verdere verruiming van woningsplitsing; bestaande situaties blijven, geen uitbreiding.

8. Bestuurlijke slagkracht en participatie

- Eén wethouder Volkshuisvesting met woningbouw, ruimtelijke ontwikkeling en woonruimteverdeling in één portefeuille.
- Instellen van een Haarlemse Adviesraad van Woningzoekenden.

2. ZORGZAAM

Een stad waar we naar elkaar omkijken

In Haarlem wordt hard gewerkt. Mensen staan vroeg op, zorgen voor anderen, doen wat nodig is. Toch wordt het voor steeds meer mensen lastig om rond te komen, of soms lukt het helemaal niet. De kosten stijgen sneller dan de inkomens. Aan het eind van de maand is het geld soms al op, terwijl de rekeningen gewoon doorgaan. Eén tegenslag, een kapotte wasmachine of een hogere energierekening, en het huishoudboekje raakt uit balans. Te vaak wordt dan gezegd: u moet het eerst zelf proberen op te lossen. Alsof mensen dat al lang niet geprobeerd hebben.

Jouw Haarlem vindt dat bestaanszekerheid geen gunst is, maar een recht. In een zorgzame stad laten we mensen niet in onzekerheid leven. Niet als ze werken. Niet als ze ziek zijn. Niet als ze jong zijn en hun weg nog moeten vinden. Niet als ze ouder worden en ondersteuning nodig hebben.

We zien een groeiende groep mensen die wél meedoet, maar steeds minder grip heeft op het leven. Mensen met een baan die toch in armoede leven. Jongeren met tijdelijke contracten, hoge huren en weinig perspectief. Ouders die alles proberen om hun kinderen een goede start te geven, maar vastlopen in regels of zich schamen om hulp te vragen.

Dat raakt niet alleen de mensen die het moeilijk hebben. Het ondermijnt ook het vertrouwen in de overheid. Wie steeds moet vechten om hulp te krijgen, haakt af. Wie zich niet gezien voelt, verliest het geloof dat het anders kan.

Jouw Haarlem kiest daarom voor een andere benadering. We organiseren ondersteuning dichtbij, begrijpelijk en menselijk. Niet pas als problemen zijn geëscaleerd, maar eerder. We investeren het eerst in wijken waar de druk het grootst is en laten mensen niet verdwalen in bureaucratie.

Extra aandacht voor jongeren

Voor jongeren is het leven steeds onzekerder geworden. Een betaalbare woning vinden is bijna onmogelijk. Werk is vaak tijdelijk. De druk om alles zelf te regelen is groot, terwijl hulp niet altijd op tijd komt.

Dat is geen persoonlijke mislukking, maar het gevolg van beleid dat te weinig perspectief heeft geboden. Wij willen dat jongeren in Haarlem weer kunnen bouwen aan hun toekomst. Met tijdige ondersteuning, vertrouwen in hun mogelijkheden en ruimte om fouten te mogen maken.

Een stad die niemand laat vallen

Jouw Haarlem kiest voor solidariteit en rechtvaardigheid. Dat betekent dat we verschillen erkennen en

ongelijkheid verkleinen. Dat we mensen helpen om weer grip te krijgen op hun leven. Niet door ze te controleren, maar door naast ze te staan.

Zo bouwen we aan een Haarlem waarin iedereen mee kan doen en waarin niemand tussen wal en schip valt.

Onze plannen voor een zorgzaam en rechtvaardig Haarlem

1. Meer bestaanszekerheid en minder armoede

- Oprichten van een Sociaal Fonds Armoedebestrijding van €10 miljoen (gefinancierd door het ombuigen van de Reserve Kapitaallasten) voor het snel oplossen van acute financiële problemen.
- Ondersteunen en versterken van de Haarlemse alliantie tegen armoede, zodat organisaties beter samenwerken en inwoners sneller worden geholpen, met extra aandacht voor kinderarmoede.
- Soepelere toepassing van regels in de bijstand: meer maatwerk en vertrouwen, waaronder versoepeling van de kostendelersnorm.
- Een proef met een basisinkomen: een concrete, goed opgezette pilot om effecten op bestaanszekerheid, gezondheid en deelname aan de samenleving te meten.
- Behoud van regelingen voor bijverdienen in de bijstand, zodat werken altijd loont.
- Minimaregelingen verhogen tot 150% van de bijstandsnorm, zodat ook mensen net boven het minimum worden bereikt.
- Stoppen met de vierweekse zoektermijn voor jongeren bij een bijstandsaanvraag, zodat zij niet zonder inkomen komen te zitten.
- Inzet van ervaringsdeskundigen en leefwerelddeskundigen bij ondersteuning van mensen in armoede of een kwetsbare positie.

2. Investeren in jeugd en jongeren

- Oprichten van een Sociaal Investeringsfonds Jeugd van €20 miljoen, gericht op preventie, mentale gezondheid en talentontwikkeling.
- Uitbreiding van jongerenwerk, in ieder geval in Schalkwijk, Haarlem-Oost, Rozenprieel en Delftwijk.
- Gerichte maatregelen om afglijden van kwetsbare jongeren te voorkomen via vroegsignalering en begeleiding.
- Aanpakken van wachtlijsten in de jeugdzorg met inzet van het 'Veendamse model': dichtbij, preventief en samenhangend.
- Aanpak van bovenmatige winsten bij (jeugd)zorgaanbieders: zorggeld hoort naar zorg te gaan, niet naar aandeelhouders.

3. Prettig en veilig ouder worden

- Actieve aanpak van eenzaamheid: extra ontmoetingsactiviteiten in Huizen van de Wijk en ondersteuning van buurtinitiatieven voor laagdrempelige dagactiviteiten.

- Betere ondersteuning van gezondheid en welzijn door sterkere samenwerking tussen wijkteams, huisartsen en welzijnsorganisaties, met aandacht voor preventie, beweging en mentale gezondheid.
- Verbeteren van toegankelijkheid: veilige stoepen, oversteekplaatsen en toegankelijk openbaar vervoer.
- Laagdrempelige hulp bij toeslagen en minimaregelingen via financiële spreekuren in de wijk.
- Aanpak van misleiding en oplichting met voorlichting in de wijk over babbeltrucs, digitale fraude en misleiding.
- Afspraken met politie, banken en welzijnsorganisaties, met laagdrempelige meldpunten en snelle opvolging bij signalen van misbruik.

4. Zorg en welzijn: dichtbij en toegankelijk

- Extra aandacht voor specifieke doelgroepen en mensen met onbegrepen gedrag: bijscholing van professionals en inzet van stedelijke specialisten ter ondersteuning van wijkteams.
- Meer zeggenschap voor bewoners over gebruik en programmering van Huizen van de Wijk.
- Betere ondersteuning van vrijwilligerswerk in Huizen van de Wijk als fundament van sociale samenhang.
- Extra inzet op het bestrijden van eenzaamheid via ontmoeting en activiteiten.
- Behoud van 24-uurszorg in Spaarne Ziekenhuis Zuid als essentieel onderdeel van toegankelijke en bereikbare zorg in de regio.

5. Onderwijs en ontwikkeling: gelijke kansen vanaf het begin

- Bij (ver)bouw van scholen standaard rekening houden met multifunctioneel gebruik, zoals buurtactiviteiten en huiswerkbegeleiding.
- Structurele samenwerking stimuleren tussen onderwijs, jongerenwerk en jeugdhulp, met vaste overlegstructuren en gezamenlijke projecten.
- Extra maatregelen tegen schooluitval, met focus op vroegsignalering en begeleiding.
- Zelforganisaties actief betrekken en faciliteren bij activiteiten van Buurts, zoals huiswerkbegeleiding en taalondersteuning.
- Stagebeleid actualiseren en versterken, zodat iedere jongere gelijke kansen krijgt op een veilige, leerzame stageplek.
- Gebruik van smartphones op school terugdringen: de gemeente stimuleert en faciliteert schoolbrede afspraken voor basis- en voortgezet onderwijs.

3. VERTROUWEN

Een stad waar ieders stem meetelt

Veel Haarlemmers voelen afstand tot de gemeente. Niet omdat zij onverschillig zijn over hun stad, maar omdat zij het gevoel hebben dat besluiten al zijn genomen voordat zij echt invloed konden uitoefenen. Dat tast het vertrouwen aan. En zonder vertrouwen kan een stad niet goed functioneren.

Jouw Haarlem wil een gemeente die betrouwbaar en dienstbaar is. Een gemeente die uitgaat van vertrouwen in inwoners, die duidelijk communiceert, afspraken nakomt en verantwoordelijkheid neemt als iets niet goed gaat. Dat begint bij de basis. Brieven en formulieren moeten begrijpelijk zijn, regels logisch en uitlegbaar. Inwoners moeten weten waar ze terecht kunnen en serieus genomen worden wanneer zij aankloppen.

De gemeente is er voor de stad en haar inwoners, niet andersom.

Luisteren is meer dan informeren

Echte betrokkenheid betekent meer dan een informatieavond of een inspraakronde achteraf. Meedenken heeft alleen waarde als inwoners ook daadwerkelijk invloed hebben op keuzes die hun buurt en dagelijks leven raken. Te vaak voelen Haarlemmers zich daarin onvoldoende gehoord. Plannen lijken soms al vast te staan voordat bewoners echt invloed hebben gehad. Dat zagen we onder andere

bij de herinrichting van Meerwijk, rond het OV-knooppunt en bij het parkeerreferendum. Inwoners spraken zich uit, deden mee en gaven duidelijke signalen, maar hielden uiteindelijk het gevoel dat hun inbreng weinig verschil maakte. Dat is niet hoe participatie hoort te werken.

Eerlijke participatie vraagt om duidelijkheid vooraf; wat ligt vast en waar is ruimte voor invloed? En het vraagt van de gemeente om plannen aan te passen als blijkt dat het draagvlak ontbreekt. Als die ruimte er niet is, moet de gemeente daar ook eerlijk over zijn. **Jouw Haarlem** wil participatie serieus nemen. Niet door bewoners achteraf uit te leggen waarom iets al besloten is, maar door hen vooraf te betrekken en keuzes samen te maken.

Een sterke gemeente begint van binnen

Een betrouwbare overheid vraagt ook om een sterke gemeentelijke organisatie. Die staat nu onder druk. Personeelstekorten en hoge werkdruk leiden tot vertraging, onduidelijkheid en frustratie, zowel bij inwoners als bij medewerkers.

Jouw Haarlem vindt dat de gemeente moet investeren in haar mensen. In vakmanschap, voldoende capaciteit en goede ondersteuning. Minder onnodige

bureaucratie, meer ruimte voor uitvoering en persoonlijk contact. Zo krijgt de gemeente haar basis weer op orde en kan zij doen wat nodig is.

Haarlem is van iedereen

Haarlem is een diverse stad. Mensen verschillen in achtergrond, overtuiging en manier van leven. Dat is geen zwakte, maar een kracht. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn en zich veilig en welkom voelen.

Dat vraagt om een gemeente die het goede voorbeeld geeft. Die inclusiviteit serieus neemt, discriminatie tegengaat en ruimte biedt aan initiatieven uit de stad. Niet vanuit symboolpolitiek, maar vanuit respect en gelijkwaardigheid.

Alleen door samen te werken, te luisteren en verantwoordelijkheid te delen, bouwen we aan een Haarlem waarin mensen zich gehoord voelen en weer vertrouwen krijgen in hun bestuur. Haarlem is van ons allemaal.

Onze plannen voor een betrokken, transparant en inclusief Haarlem

1. Een dienstbare en betrouwbare gemeente

- De gemeente werkt volgens de tien spelregels van de Nationale Ombudsman en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
- Begrijpelijke taal in brieven, formulieren en op de gemeentelijke website.
- De gemeente en gemeentelijke instellingen zoals bibliotheek en zwembad accepteren contante betalingen (cash), naast pin.
- Minder regels en meer persoonlijke aandacht in de bijstand: medewerkers worden bijgeschoold en er komt een eenmalig dereguleringssteam dat regels doorlicht en schrapt waar dat kan.
- Meer ervaringsdeskundigen in dienst bij de gemeente, zodat beleid niet alleen goed bedoeld is, maar ook werkt in het dagelijks leven van Haarlammers.
- Haarlem wordt een aantrekkelijkere werkgever: goede arbeidsvoorwaarden, ontwikkelmogelijkheden, hybride werken en een gezonde werkdruk, met extra aandacht voor het aantrekken en behouden van jonge professionals.
- Minder interne bureaucratie en administratieve lasten, zodat ambtenaren meer tijd hebben voor inwoners en uitvoering.
- Evaluatie van uitbesteding van uitvoerende werkzaamheden: op basis daarvan besluiten of de gemeente taken weer zelf oppakt.
- OZB betaalbaar houden: verhoging is geen doel op zich. Eerst keuzes in uitgaven en efficiëntie; alleen als het echt nodig is kan een verhoging worden overwogen.
- Afschaffen van hondenbelasting: oneerlijk en kostbaar in controle; die inzet is harder nodig op urgente taken.
- Betere ondersteuning van de gemeenteraad, zodat die haar controlerende taak goed kan uitvoeren.
- Betere beloning voor commissieleden, passend bij hun tijd en inzet.

2. Meer zeggenschap voor inwoners

- Bewoners beslissen mee over groen en inrichting van de openbare ruimte in hun buurt. Dit is de afgelopen jaren te weinig gebeurd, bijvoorbeeld bij de vernieuwing van Meerwijk en het OV-knooppunt. Gebruik de kennis van bewoners en maak daarbij gebruik van het Participatiekompas dat is aangeboden aan de gemeenteraad.
- Heldere afspraken met wijkplatforms over rol, mandaat en relatie met de gemeente.
- Meer ruimte en ondersteuning voor bewonersinitiatieven

rond leefbaarheid en sociale samenhang.

- Actieve inzet om moeilijk bereikbare groepen beter te betrekken bij participatie.
- Meer betrokkenheid van de jongerenraad bij gemeentelijk beleid.
- Lessen uit de Evaluatiecommissie Omgevingswet toepassen.
- Aanstellen van een participatiecoach die inwoners helpt bij het opzetten van (buurt)initiatieven.

3. Een inclusieve stad voor iedereen

- De gemeentelijke organisatie is een afspiegeling van de samenleving, ook in leidinggevende functies.
- Subsidies alleen aan organisaties die diversiteit en inclusiviteit onderschrijven en aantoonbaar naleven.
- Haarlem volgt de VNG-handreiking Anti-discriminatiebeleid.
- De gemeentelijke website wordt toegankelijk voor mensen met een visuele beperking.
- Informatie op de gemeentelijke website ook beschikbaar in het Engels.
- Jaarlijkse Haarlemse Diversiteitsweek in oktober, rond Diversity Day en Coming Out Day.
- Budget voor zelforganisaties blijft behouden.
- Ondersteuning van de Marokkaanse gemeenschap bij het vinden van een locatie voor een moskee in Haarlem-Noord.
- Ondersteuning van de islamitische gemeenschap bij het vinden van een locatie voor een islamitische begraafplaats.
- Met het aanstaande vuurwerkverbod: op oudejaarsavond een gemeentelijke lichtshow als veilig en feestelijk alternatief, met oog voor milieu, veiligheid en dierenwelzijn.

4. LEEFBAAR

Een stad waar je je veilig en welkom voelt

Je veilig voelen op straat is geen luxe, maar de basis voor een leefbare stad. Het gaat vaak om kleine, dagelijkse dingen; 's avonds zonder spanning naar huis fietsen, je kinderen veilig buiten laten spelen, weten dat hulp dichtbij is als er iets misgaat. Veiligheid en leefbaarheid bepalen of mensen zich thuis voelen in hun stad.

In Haarlem staat dat gevoel soms onder druk. Overlast door verkeer neemt toe. Fatbikes en te snelle e-bikes zorgen voor onveilige situaties. Fietsen staan kriskras op stoepen. Sommige buurten hebben te maken met zwerfafval en achterstallig onderhoud. En in het uitgaansleven voelt niet iedereen zich veilig, met name vrouwen en lhbtq+ mensen. Daar mogen wij niet van weggijken.

Jouw Haarlem kiest voor veiligheid die begint bij preventie. Handhaving is soms nodig, maar nooit het eerste of enige antwoord. Problemen voorkom je door schone straten, goede verlichting, duidelijke regels en betrokken buurten. Waar handhaving nodig is, zetten we die gericht en zichtbaar in, met handhavers die herkenbaar en aanspreekbaar zijn.

Veiligheid zonder verharding

Veiligheid mag niet leiden tot een harde, afstandelijke stad. **Jouw Haarlem** is daarom tegen het

voortzetten van de pilot met de wapenstokvoorboas. De kracht van onze handhavers ligt in nabijheid, communicatie en het voorkomen van escalatie. Bewapening vergroot spanningen en past niet bij een dienstbare overheid.

Verkeer: ruimte en veiligheid voor iedereen

De openbare ruimte moet veilig zijn voor voetgangers, fietsers en automobilisten. Dat vraagt om duidelijke keuzes. In woonbuurten hoort rust centraal te staan, op hoofdwegen moet doorstroming mogelijk blijven.

Veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers staat voorop. Rond scholen en drukke kruispunten krijgt verkeersveiligheid extra prioriteit. **Jouw Haarlem** wil de aanpak van fatbikes en snelle e-bikes aanscherpen, met duidelijke regels en gerichte handhaving.

Schone en goed onderhouden buurten

Een leefbare stad is schoon, heel en veilig. Zwerfafval, rattenoverlast en fietswrakken zorgen niet alleen voor ergernis, maar ook voor een gevoel van onveiligheid. Dat geldt bijvoorbeeld voor grote delen van Haarlem-Noord, waar bewoners al te lang wachten op oplossingen voor de rattenoverlast.

Jouw Haarlem wil snellere opvolging van meldingen, betere afvalinzameling en meer inzet op preventie. Samen met bewoners pakken we problemen aan, wijk voor wijk.

Toegankelijk voor iedereen

Haarlem moet een stad zijn waar iedereen zich zelfstandig kan verplaatsen. Mensen met een beperking, rolstoelgebruikers, ouders met kindwagens en mensen met een visuele beperking lopen nog te vaak tegen drempels aan.

Daarom wil **Jouw Haarlem** obstakelvrije trottoirs, voldoende openbare toiletten en betere verlichting op plekken waar mensen zich onveilig voelen. Toegankelijkheid moet standaard worden meegenomen bij het herinrichten van de openbare ruimte.

Ruimte voor ontmoeting en beweging

Leefbaarheid gaat ook over elkaar ontmoeten. Over sport, spel en samen zijn in de buurt. In iedere wijk moet ruimte zijn om te bewegen en elkaar te ontmoeten, met een Huis van de Wijk als herkenbaar middelpunt. **Jouw Haarlem** kiest voor buurten waar mensen elkaar kennen, aanspreken en ondersteunen. Want een stad is pas echt veilig als mensen zich verbonden voelen.

Onze plannen voor een veilige, leefbare en toegankelijke stad

1. Veiligheid op straat

- Extra aandacht voor veiligheid in het uitgaansleven: zichtbare aanwezigheid van handhavers, goede verlichting op routes van en naar het centrum, samenwerking met horeca en beveiliging, en actief optreden tegen intimidatie, discriminatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- Cameratoezicht alleen waar het aantoonbaar nodig is: gericht, tijdelijk waar mogelijk, en altijd als aanvulling op andere maatregelen. Privacy blijft leidend.
- Handhaving altijd combineren met preventie, zoals jongerenwerk, buurtinitiatieven en goede voorzieningen.

2. Verkeersveiligheid en fietsaanpak

- Aanpak van fatbikes en snelle e-bikes naar voorbeeld van Amsterdam: strenger handhaven op opvoeren en snelheid, met duidelijke regels en gerichte controles. Veiligheid van voetgangers en fietsers staat voorop.
- Waar nodig weren van zogeheten 'fat-cars' uit smalle woonstraten om ruimte en veiligheid te vergroten.
- 30 km/u in woonbuurten, met duidelijke 30-km-markeringen op de weg (zoals in Amsterdam); 50 km/u op hoofd- en wijkontsluitingswegen voor goede doorstroming.
- Extra aandacht voor verkeersveiligheid rond scholen en bij gevaarlijke kruispunten.
- Behoud van zebrapaden ten behoeve van mensen met een visuele beperking en geleidehonden.

3. Schone, goed onderhouden en gezonde openbare ruimte

- Aanpak van rattenoverlast, met prioriteit voor Haarlem-Noord: snellere opvolging van meldingen, betere afvalinzameling en preventie samen met bewoners.
- Fietswrakken sneller opruimen en niet pas na weken of maanden.
- Fietsstewards in drukke gebieden om netjes stallen te stimuleren, stoepen vrij te houden en de openbare ruimte vriendelijker te maken.
- Zwerfafval steviger aanpakken: afvalcontainers dicht bij huis, betere afvalscheiding, en invoering van de Gouden Gripper (jaarlijkse prijs voor bewonersinitiatieven tegen zwerfafval).
- Geen diftar (betalen per hoeveelheid restafval): een vast bedrag per huishouden om afvaldumping te voorkomen.

4. Toegankelijke en uitnodigende wijken

- Brede, obstakelvrije trottoirs en aanpak van hinderlijk gestalde fietsen, zodat rolstoelgebruikers en kindervagens veilig kunnen passeren.
- Toegankelijkheid standaard meenemen bij herinrichting van straten.
- Meer openbare toiletten, goed toegankelijk en verspreid door de stad, vooral voor ouderen, mensen met een beperking en gezinnen.
- Meer en betere fietsparkeervoorzieningen bij woningen en winkels, ook om wonen boven winkels mogelijk te maken.
- Aankoop van fietsenstalling Botermarkt, primair bedoeld voor bewoners, om druk op de openbare ruimte te verminderen.
- Goede verlichting op plekken waar mensen zich onveilig voelen; kapotte verlichting sneller herstellen en bij langdurige storingen noodverlichting plaatsen.
- Geen bebouwing op het Van Leeuwenhoekpark

5. Sport en ontmoeting in de buurt

- Sport en spel faciliteren in alle wijken, met voldoende ruimte voor bewegen en ontmoeten.
- Openbare ruimte zo inrichten dat die uitnodigt tot bewegen, voor jong en oud.
- In iedere wijk een Huis van de Wijk als plek voor ontmoeting, ondersteuning en samenwerking aan veiligheid en leefbaarheid.
- Eenmalige financiële steun voor Scouting Brigitta

5. VITAAL

Een gezonde stad voor vandaag en morgen

Hoe ziet Haarlem er over twintig jaar uit? Is het een stad waar mensen verkoeling vinden op warme dagen, waar kinderen veilig buiten kunnen spelen en waar energie betaalbaar is? Of een stad waar hitte, wateroverlast en hoge kosten het dagelijks leven steeds moeilijker maken?

Jouw Haarlem kiest voor het eerste. Wij geloven dat een gezonde toekomst niet vanzelf ontstaat, maar het resultaat is van keuzes die we vandaag maken. Keuzes die mens en natuur samenbrengen, die beschermen wat kwetsbaar is en die ervoor zorgen dat niemand aan de kant blijft staan.

De stad als geheel

Haarlem is meer dan stenen en straten. Haarlem voel je. In de buurt waar je loopt, het water waarlangs je fietst, het groen waar je op adem komt en de mensen die de stad maken. Alles is met elkaar verbonden. Wat we op één plek doen, heeft gevolgen elders. Minder groen betekent meer hitte. Een slechte bodem betekent slechtere wateropvang. Duurzaamheid die alleen betaalbaar is voor enkelen, vergroot de ongelijkheid tussen bewoners.

Daarom kijkt **Jouw Haarlem** naar de stad als geheel: vanuit samenhang en met oog voor de lange termijn.

Groen dat werkt

Groen is geen decor, maar de basis van een gezonde stad. Het

zorgt voor verkoeling, schone lucht, ontspanning en ontmoeting. Bovendien is het onmisbaar voor de natuur, waar wij zelf onderdeel van zijn.

Jouw Haarlem kiest voor ecologisch groenbeheer als uitgangspunt. Niet alleen in natuurgebieden, maar juist ook in parken, bermen, straten en woonwijken. Zo maken we Haarlem veerkrachtiger tegen klimaatverandering én prettiger om in te leven.

De basis op orde

De natuur is stiller geworden. Er zijn minder insecten, vogels en ander leven. Vooral kleine dieren, zoals insecten en wormen, staan onder druk, terwijl zij de basis vormen van het ecosysteem. Zij zorgen voor gezonde bodems en maken ander leven mogelijk.

Jouw Haarlem kiest daarom voor beleid dat kijkt naar het hele systeem. Want zorgen voor het kleine, is zorgen voor het grote.

Ecologisch beheer als nieuwe norm

Ecologisch beheer wordt de standaard voor al het gemeentelijk groen. Dat betekent minder en slimmer maaien, ruimte voor herstel en groen dat mag groeien en bloeien, met oog voor veiligheid.

We kiezen nadrukkelijk voor inheemse planten en bomen die hier thuishoren. Ze versterken de biodiversiteit, vragen minder onderhoud en passen bij het karakter van Haarlem. Door te werken met

verschillende lagen, van bodembedekkers tot bomen, ontstaat groen dat beschermt, verbindt en leeft.

Bescherming tegen hitte en water

Klimaatverandering raakt Haarlem nu al. Hittegolven, extreme regen en wateroverlast treffen vooral versteende buurten. Meer groen betekent verkoeling, betere wateropvang en een gezondere leefomgeving. Bij de herinrichting van straten en pleinen wordt klimaatadaptatie daarom standaard meegenomen.

Duurzaamheid die eerlijk is

Duurzame energie is noodzakelijk, maar mag geen luxe worden. Veel Haarlemmers maken zich zorgen over hun energierekening of willen verduurzamen, maar kunnen dat niet betalen.

Jouw Haarlem kiest voor duurzaamheid die voor iedereen haalbaar is. We ondersteunen mensen die willen verduurzamen, helpen lokale initiatieven, zoeken slimme oplossingen voor het stroomnet en zorgen dat ook bewoners met een kleinere beurs kunnen meedoen.

Keuzes voor de lange termijn

Duurzaamheid vraagt om zorgvuldigheid. Grote oplossingen voeren we alleen in als ze betaalbaar, betrouwbaar en samen met bewoners ontwikkeld zijn. Geen snelle besluiten zonder draagvlak, maar keuzes die standhouden.

Onze plannen voor een groener en duurzamer Haarlem

1. Meer groen en biodiversiteit in de stad

- Groen anders beheren en inrichten: inheemse bomen combineren met heestergroepen, vaste inheemse beplanting, minder verharding en meer ruimte voor natuur.
- Groene zones de stad in trekken door parken en groengebieden via groenstroken te verbinden; zo ontstaan ecologische routes dwars door Haarlem.
- Meer natuurvriendelijke oevers met lagere beschoeiing voor betere leefruimte voor waterdieren, vissen, insecten en vogels.
- Ecologisch maaibeheer en bloemrijke bermen: minder maaien en inzaaien met inheemse, bloeiende soorten.
- Aanstellen van een bomenexpert die samen met stadsecoloog en stadsarchitect zorgt voor betere bescherming van Haarlemse bomen.

2. Beschermen wat waardevol is

- Geen woningbouw op volkstuincomplex Ons Buiten.
- Betere bescherming van de Hekslootpolder als waardevol natuur- en recreatiegebied.
- Herplantplicht bij kap, met aandacht voor kwaliteit én locatie.
- Moestuinen rondom flats mogelijk maken, zodat bewoners samen groen beheren en elkaar ontmoeten.
- Geen zonnepanelen op de Molenplas en het Schoterog: natuur, recreatie en open landschap blijven leidend.

3. Duurzaam wonen en eerlijke energietransitie

- Oprichten van een energiesteunfonds voor mensen die de energierekening niet meer kunnen betalen.
- Ondersteuning bij woningverduurzaming voor wie dat niet kan betalen, via een renteloze duurzaamheidslening.
- Een sociale energietransitie: ook Haarlemmers met minder draagkracht moeten kunnen meedoen en profiteren.
- Een warmtenet in Meerwijk mag niet leiden tot onredelijke tariefstijgingen of telkens nieuwe gemeentelijke bijdragen.
- Verkennen en waar mogelijk opzetten van een lokaal energiebedrijf, voor duurzame en betaalbare energie op termijn.
- Onderzoek naar buurtbatterijen/zonnehubs en waar mogelijk een pilot.

4. Duurzame stad en circulaire economie

- In de Waarderpolder zoveel mogelijk zonnepanelen op daken stimuleren, gecombineerd met gevelgroen.
- De gemeente koopt duurzaam in en geeft zelf het goede voorbeeld.
- Samen met de detailhandel plastic verpakkingen terugdringen.
- Hergebruik en circulaire initiatieven stimuleren bij bewoners en bedrijven.

5. Aanpak hittestress en klimaatadaptatie

- Pilot in een sterk versteende wijk met een combinatie van vergroening, wateropvang, schaduw en verkoeling.
- Klimaatadaptatie standaard meenemen bij herinrichting van straten en pleinen.

6. DYNAMISCH

Een stad waar ideeën ruimte krijgen

Haarlem is een stad van makers en doeners. Van ondernemers, verenigingen, vrijwilligers, kunstenaars en bewoners die initiatieven starten omdat ze zien dat het beter kan. Die energie is er, en die moeten we koesteren.

Jouw Haarlem wil een stad die ruimte geeft aan initiatief. Waar ondernemen mogelijk is, cultuur zichtbaar blijft en de stad bereikbaar is voor iedereen. Niet door alles dicht te regelen, maar door slimme keuzes te maken die verbinden in plaats van verdelen.

Bereikbaar voor iedereen

Veel Haarlemmers reizen dagelijks naar werk, school of familie, binnen en buiten de stad. Dat vraagt om een goede balans tussen auto, fiets en openbaar vervoer.

Jouw Haarlem kiest voor bereikbaarheid zonder de stad vast te laten lopen. We willen sluipverkeer door woonwijken tegengaan, het centrum leefbaar houden en zorgen voor goede verbindingen tussen oost en west. Niet met losse ingrepen, maar met een samenhangende visie op verkeer en vervoer.

Openbaar vervoer moet een aantrekkelijk alternatief zijn: betrouwbaar, dichtbij en goed aangesloten op de regio. Voor fietsers zorgen we voor veilige,

herkenbare routes. En betaald parkeren wordt alleen ingevoerd als een meerderheid van de buurtbewoners het wil.

Een stad die bruist van cultuur

Cultuur maakt een stad levendig. Het brengt mensen samen, biedt ruimte voor creativiteit en geeft Haarlem een eigen gezicht. Van grote instellingen tot kleine podia, van nachtcultuur tot amateurkunst; cultuur hoort bij Haarlem.

Jouw Haarlem wil cultuur zichtbaar en toegankelijk houden. Niet alleen in het centrum, maar in alle wijken. Jong talent moet ruimte krijgen om zich te ontwikkelen, en mensen met een kleine beurs moeten kunnen meedoen. Cultuur is geen luxe, maar een basis voor verbinding en welzijn.

Ruimte voor ondernemerschap

Ondernemers zorgen voor banen, innovatie en levendigheid in de stad. Haarlem telt duizenden zelfstandigen en kleine bedrijven die elke dag hun nek uitsteken en kansen creëren. Toch is ruimte om te ondernemen niet vanzelfsprekend.

Jouw Haarlem wil drempels verlagen voor ondernemers. Minder onnodige regels, een duidelijk ondernemersloket en ruimte voor tijdelijke initiatieven en start-ups. Leegstaande panden willen we benutten voor nieuwe ideeën, pop-ups en creatieve

werkplekken. Lokale ondernemers verdienen een eerlijke kans. Waar het kan, kiezen we bij gemeentelijke aanbestedingen voor Haarlemse ondernemers.

Een stad die mensen samenbrengt

Bruisen gaat niet alleen over economie en cultuur. Het gaat ook over ontmoeting. Over sport, buurtinitiatieven en plekken waar mensen elkaar vinden. In een tijd waarin veel mensen langs elkaar heen leven, is dat belangrijker dan ooit.

Jouw Haarlem wil dat iedere wijk plekken heeft om samen te komen. Dat sport, bewegen en ontmoeting vanzelfsprekend onderdeel zijn van het dagelijks leven. Zo versterken we de sociale samenhang en maken we de stad veerkrachtiger.

Onze plannen voor een bruisend, bereikbaar en ondernemend Haarlem

1. Bereikbaarheid: slimme keuzes voor verkeer en vervoer

- Openbaar vervoer verbeteren als aantrekkelijk alternatief voor de auto: kleinschalig, buurtgericht vervoer rond R-net-haltes, aansluiten bij de Vervoerregio Amsterdam en actief inzetten op provinciale, landelijke en Europese subsidies.
- Betere doorstroming door slimme verkeerslichten waar mogelijk, een groene golf voor auto- én fietsverkeer, en wegwerkzaamheden beter op elkaar afstemmen.
- Ontwikkelen van een oostelijke ringstructuur, met een uitgewerkt voorstel (incl. financiering) voor een tunnel onder de Jan Gijzenvaart die aansluit op de Westelijke Randweg: betere oost-westverbinding, betere bereikbaarheid van de Waarderpolder, minder verkeer dwars door de stad, meer veiligheid en betere luchtkwaliteit.
- Herkenbare snelfietsroutes door de stad, veilig en comfortabel.
- Pakket-ophaalpunten aan de randen van de stad, zodat bezorgdiensten minder door de binnenstad rijden.
- Parkeermaatregelen alleen met draagvlak: betaald parkeren alleen invoeren in buurten waar bewoners dat willen. Het besluit om dit in zeven wijken in te voeren willen wij terugdraaien, zodat bewoners weer zelf kunnen beslissen.
- Milieuzone eerst goed evalueren vóór uitbreiding of aanscherping: beslissen op basis van wat werkt.
- Een nieuw verkeerscirculatieplan in 2026, waarin verkeersstromen van stad en regio in samenhang worden bekeken.

2. Cultuur voor iedereen: toegankelijk, creatief en zichtbaar

- Toegankelijke en diverse programmering, zodat meer mensen zich herkennen in het aanbod.
- Betere spreiding van evenementen over het jaar én over de stad.
- Haarlempas voor €1 toegang tot Haarlemse culturele instellingen, naar voorbeeld van De Schuur.
- Cultuureducatie en talentontwikkeling stimuleren op school en daarbuiten, samen met het Jeugdcultuurfonds.
- Amateurkunst faciliteren door leegstaand gemeentelijk vastgoed beschikbaar te stellen als atelier- en oefenruimte.
- Nieuwe cultuurpodia in Schalkwijk en Haarlem-Noord, bijvoorbeeld in ontwikkelzones.
- De kelder van het voormalige V&D-gebouw (deels) inzetten voor cultuur en uitgaan, in plaats van een fietsenstalling die leeg blijft.

- Blijvende en toereikende steun aan het Haarlemmer Houtfestival, het Slachthuis en het Skatepark.
- Blijvende steun aan de Nachtwacht voor een bruisender en veiliger nachtcultuur.
- Aanstellen van een nieuwe Stadsdichter en Stadsfotograaf om veranderingen in de stad zichtbaar te maken.
- Beschermen van bruine cafés als cultureel erfgoed: aansluiten bij het Amsterdamse initiatief richting Unesco-erkenning en verkennen van monumentale status.

3. Ondernemend Haarlem: ruimte voor initiatief en werkgelegenheid

- Betere dienstverlening via het ondernemersloket, met duidelijke informatie en korte lijnen.
- Voorrang voor Haarlemse ondernemers bij gemeentelijke aanbestedingen waar dat wettelijk mogelijk is.
- Pop-ups en tijdelijke initiatieven mogelijk maken in leegstaande gemeentelijke panden.
- Winkelleegstand aanpakken samen met pandeigenaren, ondernemers en de centrummanager.
- Start-ups en kleine ondernemers ondersteunen door leegstaande (winkel)panden beschikbaar te stellen tegen redelijke voorwaarden.
- Terrassen op het Houtplein mogelijk maken waar het kan.
- De haringkar erkennen als cultureel erfgoed en standplaatsen de kans geven door te groeien naar een kiosk.

NAWOORD

Misschien herken je dit gevoel. Dat je van Haarlem houdt, maar soms denkt: ze doen toch wat ze zelf willen. Dat je je inzet voor je buurt, je werk, je gezin, maar jezelf niet altijd terugziet in de keuzes die op het stadhuis worden gemaakt. Of dat je op een gegeven moment bent afgehaakt. Omdat het te ingewikkeld werd. Te ver weg. Te weinig van jou.

Dat gevoel herken ik en neem ik serieus. Want betrokkenheid verdwijnt niet zomaar. Het raakt beschadigd als mensen zich niet gehoord voelen.

Dit programma is ook voor jou geschreven. Niet als een lijst van beloften, maar als een richting. Niet omdat ik denk dat de politiek alle antwoorden heeft, maar omdat ik geloof dat een stad sterker wordt als iedereen meedoet.

De afgelopen hoofdstukken gingen over wonen, zorg, veiligheid, groen, bereikbaarheid, cultuur en ondernemerschap. Over grote thema's. Maar in de kern gaat het steeds over hetzelfde; niemand hoort structureel aan de kant te staan.

Samen met de mensen van **Jouw Haarlem** wil ik politiek dichterbij brengen. Begrijpelijker. Menselijker. Niet door alles mooier te maken dan het is, maar door eerlijk te zijn over keuzes. En door uit te leggen waarom die keuzes worden gemaakt, ook als ze niet voor iedereen hetzelfde uitpakken.

Daarom zoek ik het gesprek op. Niet alleen tijdens verkiezingen, maar juist tussendoor.

Elke vrijdagochtend ga ik op Facebook live met Koffie Aynan. Geen campagnepraat, maar een vast moment om terug te kijken op wat er in de raad is besloten, context te geven en vooral om te luisteren. Omdat politiek pas werkt als mensen begrijpen wat er gebeurt en zich gehoord voelen.

Wat me daarin raakt, is hoe vaak mensen zeggen dat ze die openheid waarderen. Hoe fijn ze het vinden er iemand luistert. Daar wil ik mee doorgaan. Dus schuif gerust een keer aan, al is het maar virtueel, met een kop koffie aan de keukentafel.

Je komt ons ook tegen in de stad. In ieder geval op de weekmarkten. Op donderdag in Haarlem-Noord, dinsdags in Schalkwijk en op vrijdag aan de Zomerkade.

Wees welkom. Spreek ons aan. Stel je vragen. Deel je zorgen.

Haarlem is van ons allemaal.

En de toekomst van onze mooie stad schrijven we niet aan de zijlijn, maar samen.

Moussa Aynan
Lijsttrekker

